

Avbrott och genomströmning inom vuxenutbildningen

Foto: Microsoft
Förvaltning: Gymnasie- och vuxenutbildningsförvaltningen
Avdelning: Kvalitets- och utvecklingsavdelningen
Upprättad: 2026-01-12
Ansvarig: Utbildningschef för vuxenutbildningen
Diarienummer: GYVF-2025-5693

Innehållsförteckning

Inledning	3
Avbrott	4
Komvux i svenska för invandrare	4
Komvux på grundläggande nivå	6
Komvux på gymnasial nivå	8
Allmänna ämnen	9
Yrkesinriktade kurspaket.....	10
Genomströmning	10
Avslutande reflektioner	11

Inledning

Vuxenutbildningen ska förmedla kunskaper och stödja eleverna så att de kan arbeta och verka i samhället. Den syftar också till att möjliggöra fortsatta studier. Utbildningen möjliggör behörighet till högre studier eller byte av yrkesbana och är central för individens personliga utveckling och självförsörjning. Det är avgörande att eleverna fullföljer sina studier.¹

Enligt skollagen ska varje huvudman systematiskt följa upp, analysera och utveckla utbildningen.² Denna promemoria (PM) redovisar uppföljningen av avbrott och genomströmning inom den kommunala vuxenutbildningen (komvux) i Malmö stad, baserat huvudsakligen på Skolverkets nationella statistik för år 2024.³

I rapporten definieras **avbrott** som att en kursdeltagare avbryter en påbörjad kurs. Det statistiska underlaget omfattar deltagare som avslutat en kurs, med eller utan godkänt betyg, eller gjort avbrott fram till och med den 31 december 2024. Med **genomströmning** avses den tid det tar för en elev att slutföra sin utbildning. Uppgifter om genomströmningstider redovisas enbart för utbildning i svenska för invandrare (sfi), då Skolverket saknar nationell statistik för övriga delar av vuxenutbildningen.

Rapporten innehåller jämförelser mellan Malmö stad och riket. Det bör beaktas att kommuner och utbildningsanordnare tillämpar olika rutiner för exempelvis förlängning av kurser och hantering av studieuppehåll. Dessa variationer påverkar statistiken, vilket innebär att mindre skillnader i resultaten inte nödvändigtvis speglar faktiska skillnader i verksamheten.

Olikheter i elevsammansättningen i rikets städer och kommuner påverkar statistiken. I Malmö stad är andelen elever som studerar sfi och är beroende av ett arbete för att kunna uppehålla sig i Sverige jämförelsevis hög. EU/EES⁴-medborgare samt medborgare i övriga länder som har uppehållstillstånd på grund av arbete och studier, utgör en växande grupp.

¹Skolverket: [Sammanställning av nationella målsättningar, delmål och indikatorer](#) Kommunal vuxenutbildning. Delmål 1: Varje elev får en god grund för fortsatt utbildning och stärker sin ställning i arbets- och samhällslivet.

² SFS 2010:800. Skollag. Stockholm: Utbildningsdepartementet. 2 kap 8 §

³ Rapporten utgår från nationell statistik. Publicering av nationell statistik har en viss fördröjning vilket medför att avbrott för 2025 inte inkluderas i rapporten.

⁴ Europeiska unionen/Europeiska ekonomiska samarbetsområdet.

Jämfört med riket har Malmö en låg andel skyddsbehövande⁵ och anhöriga till skyddsbehövande i studier. Denna andel har minskat över tid.

Avbrott

I kommande avsnitt redovisas avbrotten inom komvux i svenska för invandrare, komvux på grundläggande nivå och komvux på gymnasial nivå. Den senare redovisas uppdelat på allmänna kurser respektive yrkesinriktade kurspaket.

Komvux i svenska för invandrare

Elevgruppen inom komvux i svenska för invandrare (sfi) är heterogen med varierande mål och utbildningsbakgrund. Eleverna tillhör olika studievägar utifrån den individuella elevens tidigare utbildningsbakgrund. En del elever studerar sfi med sikte på snabbt inträde på arbetsmarknaden medan andra förbereder sig för vidare studier.

Studieavbrott och tillfälliga uppehåll är vanligt förekommande, ofta till förmån för arbete eller andra arbetsmarknadsinsatser.⁶ Även om detta i statistiken registreras som avbrott och uteblivna betyg, kan det för den enskilde individen innebära ett positivt steg mot självförsörjning och språkutveckling i arbetslivet.

Sfi skiljer sig från övriga utbildningar inom komvux genom att kurserna har löpande antagning och individuella slutdatum. Eleven studerar tills målen är uppnådda. En utdragen studietid ökar sannolikheten för att yttre faktorer, såsom flytt eller ändrade familjeförhållanden, leder till att studierna avbryts innan betyg hinner sättas.

Det statistiska underlaget omfattar utbildning i Malmö stads regi, utförd av både egen organisation och externa anordnare.⁷ Elevvolymerna har under

⁵ En skyddsbehövande är en person som anses ha behov av internationellt skydd, det vill säga [asyl](#) eller motsvarande skydd. Skyddsbehövande delas in i tre grupper: flyktingar, alternativt skyddsbehövande och övriga skyddsbehövande. Flyktingar är personer som uppfyller villkoren i [1951 års konventionen](#) om förföljelse i sitt hemland. [Alternativt](#) skyddsbehövande är personer som i sitt hemland hotas av våld och konflikter, tortyr eller döden och har rätt till internationellt skydd enligt det europeiska [skyddsgrundsdirektivet](#). Övriga skyddsbehövande är personer som har rätt till asyl men som inte faller inom någon av de två ovanstående kategorierna.

⁶ Skolinspektionen (2021). Tematisk granskning. [Studieavbrott i kommunal vuxenutbildning Huvudmäns och rektors arbete med att främja fullföljande av studier och motverka avbrott.](#)

⁷ Elever som studerar på folkhögskolor omfattas inte i statistiken, då folkhögskolor räknas som egna huvudmän.

perioden 2020 till 2023 legat stabilt på ungefär 4 000 kursdeltagare på Sfi årligen, men minskade under 2024 till 3 434 deltagare.

Diagram 1 visar att andelen avbrott låg över 50 procent under åren 2020–2023. För 2024 noteras en minskning till 47 procent (1 610 av 3 434 kursdeltagare). Det utgör den lägsta nivån under den redovisade perioden. Andelen avbrott har minskat sedan 2022, vilket pekar på en positiv trend. Skillnaden gällande avbrott mot rikssnittet har minskat under perioden, från som mest 14 procentenheter år 2021 till 3 procentenheter år 2024.

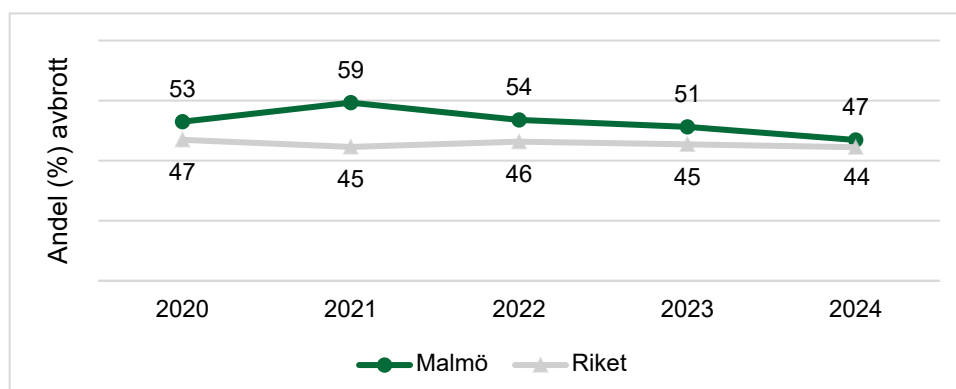

Diagram 1. Andel (%) kursdeltagare på sfi som gjort avbrott (exklusive kurser som fortfarande pågick vid årsslutet) från 2020 till 2024. N (2024) = 3 434 (Malmö), 39 010 (riket). Källa: Skolverket.

Avbrottsfrekvensen skiljer sig åt mellan kurserna på de tre studievägarna.⁸

Tabell 1 redovisar antal kursdeltagare per kurs och studieväg år 2024.

Majoriteten av kursdeltagarna studerar på studieväg 2 och 3.

Tabell 1. Antal kursdeltagare på sfi Komvux Malmö år 2024, uppdelat på studieväg och kurs.

Källa: Skolverket.

Studieväg/Kurs	Kurs A	Kurs B	Kurs C	Kurs D	Totalt
Studieväg 1	177	258	195	99	729
Studieväg 2		575	406	274	1 255
Studieväg 3			879	571	1 450

Diagram 2 visar att andelen avbrott i Malmö generellt ligger något över riksgenomsnittet. Skillnaderna återfinns främst på studieväg 1 och 2. Statistiken visar att avbrotten sker mest frekvent i utbildningens inledande skede. Andelen avbrott minskar därefter i takt med att eleven avklarat sin

⁸ Kurserna i sfi är indelade i tre studievägar utifrån elevernas tidigare studievana. Studieväg 1 riktar sig till elever med kort utbildningsbakgrund och omfattar kurserna A-D. Studieväg 2 vänder sig till de elever med utbildningsbakgrund motsvarande grundskolenivå och omfattar kurserna B-D. Studieväg 3 är till för elever med gymnasial eller eftergymnasial utbildningsbakgrund och omfattar kurserna C-D.

första kurs. Elever som fullföljer den inledande kursen uppvisar en högre grad av att fullfölja efterföljande kurser, vilket tyder på att introduktionen till studierna är central.

Studieväg 1 uppvisar de högsta andelen avbrott, både lokalt och nationellt, medan studieväg 3 har de lägsta nivåerna. En faktor bedöms vara att studietiden på studieväg 1 är längre än på övriga, vilket ökar sannolikheten för att yttre händelser, exempelvis arbete eller flytt, leder till avbrott innan kursen är slutförd. Skillnaden mellan Malmö och riket är störst inom studieväg 1 och 2, vilket delvis kan förklaras av skillnader i elevsammansättning (se Inledning). En jämförelse mellan 2023 och 2024 (redovisas ej i detta PM) visar att mönstrena är konstanta över tid.

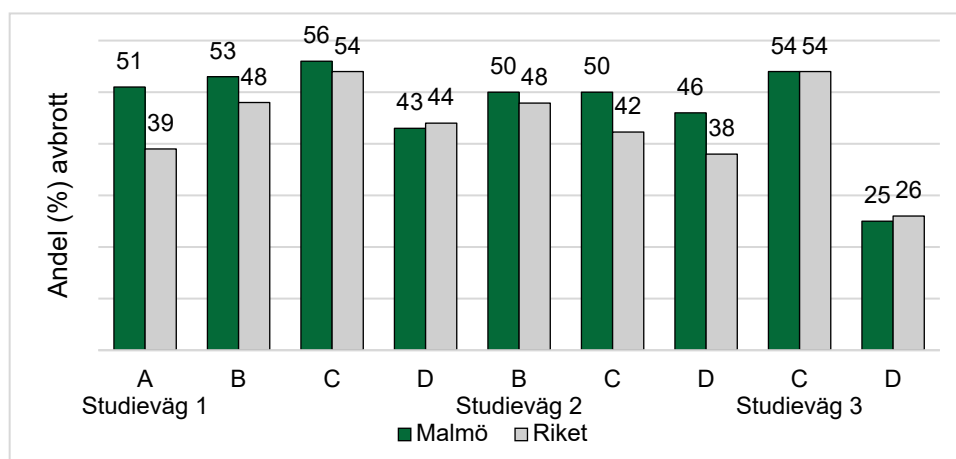

Diagram 2. Andel (%) kursdeltagare på sfi som gjort avbrott år 2024, uppdelat på studieväg och kurs (exklusive kurser som pågick vid årsslutet). N = 3 434 (Malmö), 39 010 (riket). Källa: Skolverket.

För att stärka Malmöbornas position på arbetsmarknaden erbjuder Komvux Malmö flexibla studiemöjligheter anpassade efter individens behov. Sedan införandet av distansstudier på halvfart inom sfi 2023 har fler elever kunnat kombinera arbete med studier. Fokus har legat på garanterad undervisningstid och individanpassat stöd för att säkerställa en likvärdig utbildningskvalitet oavsett studieform.

Komvux på grundläggande nivå

Komvux på grundläggande nivå ger elever möjlighet att komplettera sin utbildning genom ett utbud av fristående kurser. Syftet är att skapa behörighet för fortsatta studier eller yrkesutbildning. Under 2024 omfattade verksamheten drygt 4 300 kursdeltagare. Av diagram 3 framgår att 20 procent av deltagarna (883 individer) avbröt sina studier. Nivån är

oförändrad jämfört med föregående år och ligger en procentenhet över riksgenomsnittet.

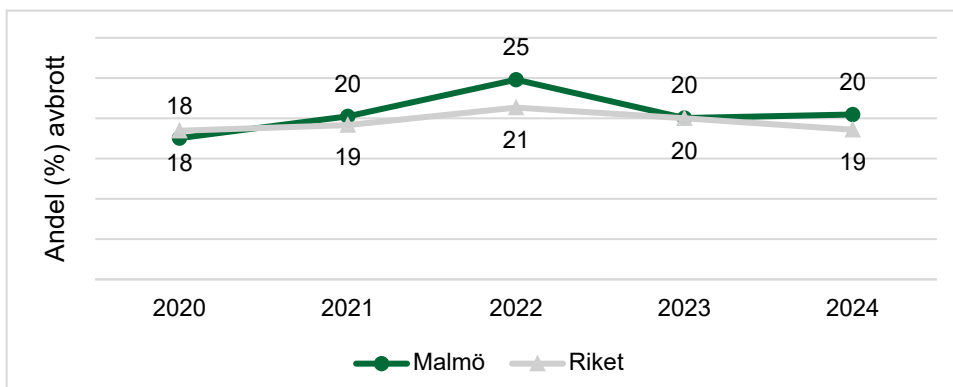

Diagram 3. Andel (%) kursdeltagare på grundläggande nivå som gjort avbrott (exklusive kurser som fortfarande pågick vid årsslutet) från 2020 till 2024. N (2024) = 4 313 (Malmö), 99 158 (riket). Källa: Skolverket.

Det finns en viss variation i avbrottsfrekvens mellan de olika ämnena.

Under 2024 läste totalt 95 procent av kursdeltagarna (4 080 individer) på grundläggande nivå något av ämnena svenska som andraspråk, engelska eller matematik.

68 procent av deltagarna (2 912 individer) läste svenska som andraspråk. Diagram 4 visar att 15 procent (450 individer) avbröt sina studier i ämnet, vilket ligger en procentenhet under riksnivån.

Engelska lästes av 18 procent av deltagarna (790 individer). 33 procent (260 individer) av deltagarna avbröt sina studier, vilket överstiger riksnivån med 9 procentenheter. Avslutningsvis, studerades matematik av 9 procent av deltagarna (378 individer). Av dessa avbröt 30 procent kursen (113 individer), vilket är 7 procentenheter högre än i riket. En stor andel elever på grundläggande nivå i Malmö stad både arbetar, har familj och läser mer än en kurs. Eleverna väljer även i hög utsträckning klassrumsundervisning, vilket ökar sannolikheten för konflikt mellan studierna och andra åtaganden.

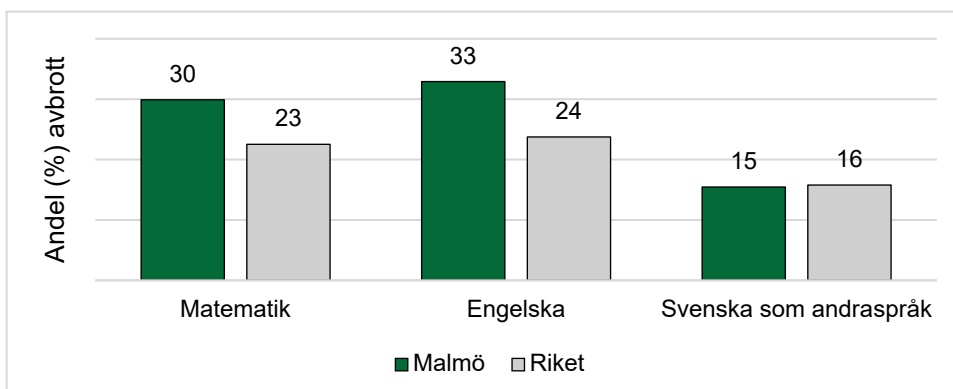

Diagram 4. Andel (%) kursdeltagare i grundläggande matematik, engelska och svenska som andraspråk som gjort avbrott (exklusive kurser som fortfarande pågick vid årsslutet) från 2020 till 2024. N (2024) = 4 080 (Malmö), 95 431 (riket). Källa: Skolverket.

Komvux på gymnasial nivå

Komvux på gymnasial nivå ger elever möjlighet att komplettera sina betyg, förbereda sig för yrkeslivet eller uppnå behörighet för högre studier. Under 2024 omfattade verksamheten i Malmö över 25 000 kursdeltagare.

Avbrottsfrekvensen i Malmö stad ligger generellt sett över riksgenomsnittet, vilket framgår av diagram 5. Under året avbröt 26 procent av deltagarna (6 540 individer) sina studier. Det är en oförändrad nivå jämfört med föregående år.

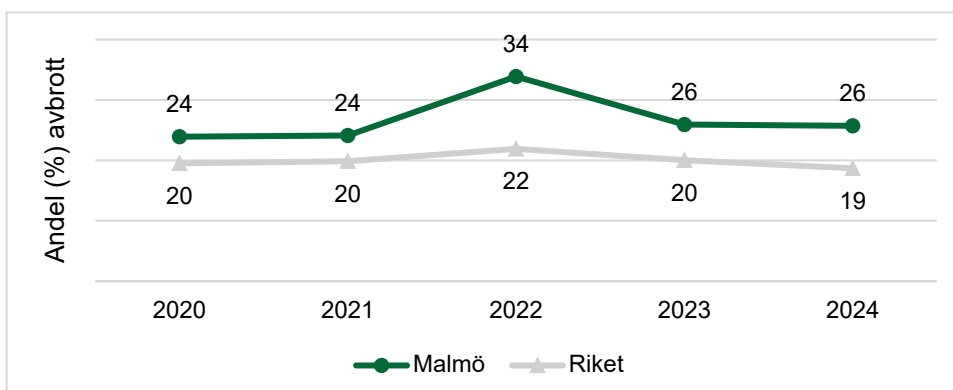

Diagram 5. Andel (%) kursdeltagare på gymnasial nivå som gjort avbrott (exklusive kurser som fortfarande pågick vid årsslutet) från 2020 till 2024. N (2024) = 25 418 (Malmö), 686 694 (riket). Källa: Skolverket.

I följande avsnitt presenteras först resultaten gällande avbrott för elever som läste kurser i allmänna ämnen. Därefter beskrivs avbrott bland kursdeltagare som studerade yrkesinriktade kurspaket.

Allmänna ämnen

Inom gymnasial utbildning är spridningen av kursdeltagare mellan olika ämnen betydligt större än på grundläggande nivå. Under 2024 läste totalt 17 procent (4 305 kursdeltagare) någon av de studieförberedande kurserna svenska som andraspråk (7 procent), engelska (6 procent), matematik (3 procent) och svenska (2 procent).

Diagram 6 redovisar avbrottsfrekvensen för dessa kurser under 2024. Högst andel avbrott noterades inom kurs matematik 2b, där 45 procent (215 individer) avbröt studierna. För kurs matematik 1b var andelen avbrott 36 procent (51 individer). Inom engelska låg avbrotten på 28 procent (160 kursdeltagare) för kurs 5 och 36 procent (341 kursdeltagare) för kurs 6. För kurserna i svenska och svenska som andraspråk låg avbrottsfrekvensen generellt kring en tredjedel. 47 kursdeltagare avbröt studier i svenska 1, 94 kursdeltagare avbröt studier i svenska 2, 324 kursdeltagare avbröt studier i svenska som andraspråk 1 samt 218 kursdeltagare avbröt studier i svenska som andraspråk 2.

Vid en jämförelse över tid framgår att den minskning av avbrott som noterades mellan 2022 och 2023 nu har planat ut. Utfallen för 2024 ligger i nivå med föregående år för flertalet kurser. Ett undantag är svenska 2, där andelen avbrott minskat från 41 till 31 procent. Skillnaderna gentemot riksgenomsnittet varierar beroende på kurs.

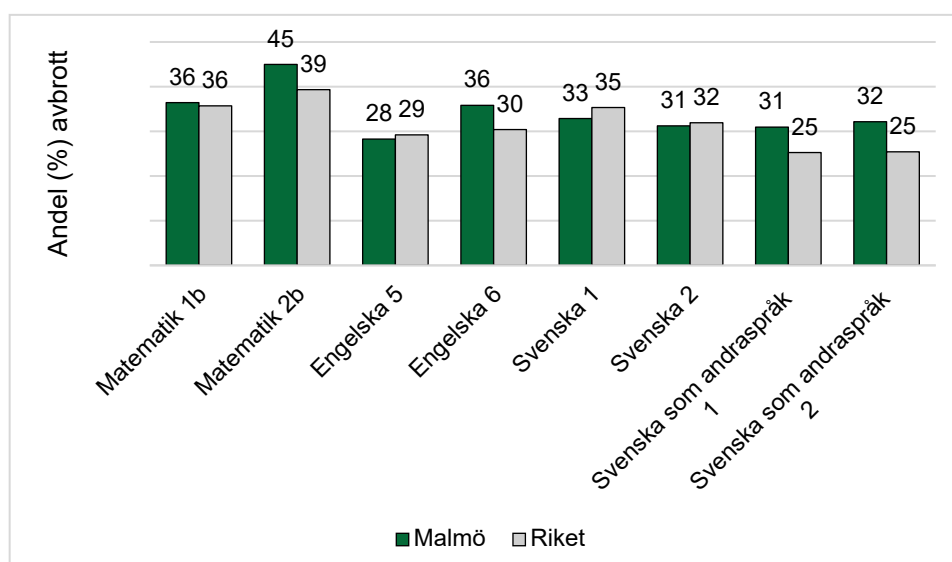

Diagram 6. Andel (%) kursdeltagare på utvalda gymnasiala kurser som gjort avbrott (exklusive kurser som fortfarande pågick vid årsslutet) från 2020 till 2024. N (2024) = 4 305 (Malmö), 99 162 (riket). Källa: Skolverket.

Yrkesinriktade kurspaket

På gymnasial nivå läser en betydande andel av eleverna sammanhållna yrkespaket snarare än enskilda kurser. Yrkespaketen bygger på Skolverkets nationella yrkespaket och är utformade i samråd med branschen för att matcha arbetsmarknadens kompetenskrav. För elever som läser sfi alternativt svenska som andraspråk på grundläggande nivå erbjuds även kombinationsutbildningar, där yrkeskurser integreras med språkstudier i syfte att förkorta vägen till anställning.

Under 2024 studerade 2 045 unika elever inom yrkesinriktade kurspaket (inklusive kombinationsutbildningar) i Malmö, vilket motsvarar cirka en fjärdedel av elevunderlaget på gymnasial nivå. För denna grupp mäts avbrott för utbildningen som helhet (yrkespaketet) istället för enskild kurs, då detta ger en mer rättvis bild av genomströmningen i en sammanhållen utbildning.

Statistiken visar att cirka 14 procent av eleverna avbröt hela sin utbildning.⁹ Detta indikerar en högre grad av fullföljande inom yrkesutbildningen jämfört med studier i fristående allmänna kurser.

Genomströmning

Genomströmning avser den tid det tar för en elev att slutföra en utbildning. Inom vuxenutbildningen är elevgruppen rörlig och varvar ofta studier med arbete, föräldraledighet eller andra insatser. Det gör det komplext att mäta genomströmning.

Diagram 7 redovisar den genomsnittliga studietiden i veckor för sfi-elever som avslutat sin kurs under 2024. Statistiken visar tydliga skillnader mellan studievägarna. Studietiden är längst på studieväg 1, där eleverna har en kortare tidigare skolbakgrund. Inom studieväg 1 varierar studietiden mellan 47 och 57 veckor beroende på kurs. Den genomsnittliga genomströmningen för elever på studieväg 2 varierar mellan 29 och 42 veckor. Inom studieväg 3, som vänder sig till studievana elever, slutfördes kurs C på i snitt 27 veckor och kurs D på 26 veckor.

I en jämförelse mellan Malmö och riket framgår att genomströmningstiderna är snarlika för de flesta kurser. Sett över tid (2020–2024) är studietiderna stabila både lokalt och nationellt.

⁹ Uppgifterna är baserade på data från Malmö stad. Skolverket samlar inte in statistik om yrkesutbildningar på Komvux.

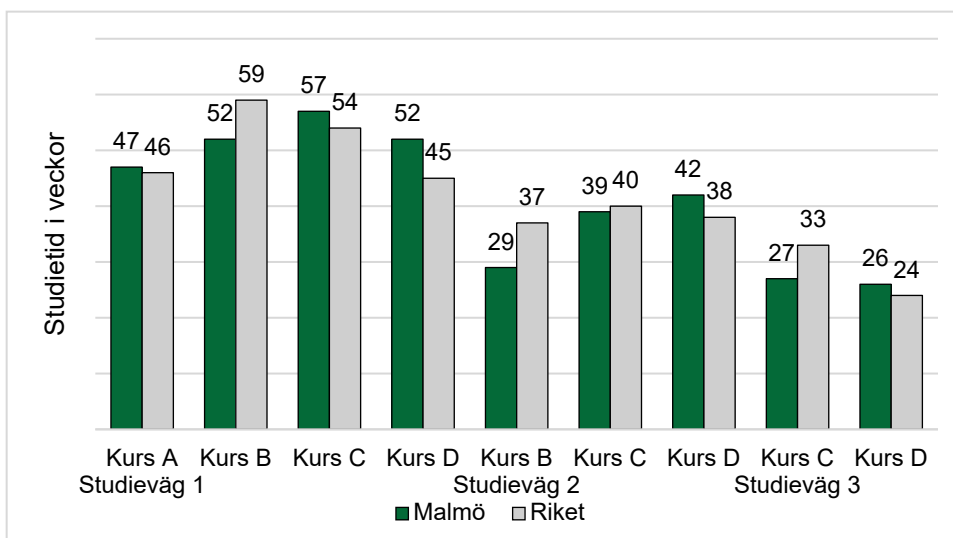

Diagram 7. Genomsnittlig studietid i veckor mellan kursstart och kurslut för kursdeltagare som avslutat kursen under 2024. Kursen kan ha påbörjats under ett tidigare år. Antal observationer är ej publicerat. Källa: Skolverket.

Avslutande reflektioner

Elevens fullföljande av studierna är centralt för att uppnå de kunskaper som efterfrågas på arbetsmarknaden eller vid högre studier. Även om vissa avbrott inom den kommunala vuxenutbildningen kan beskrivas som positiva ur ett kortsiktigt självförsörjningsperspektiv, exempelvis vid övergång till arbete, kan avbrott på längre sikt utgöra en utmaning för individens möjligheter till en hållbar etablering.

Under 2024 sjönk avbrottsfrekvensen inom sfi till 47 procent jämfört med 51 procent föregående år. Verksamheten bedömer att de minskade avbrotten delvis kan förklaras av verksamhetens arbete med pedagogisk likvärdighet, bred vägledning, striktare regelverk kring frånvaro och ledigheter samt insatser inom ramen för FINSAM-projektet **Utebliven etablering**. Bland de bestående effekterna av projektet återfinns implementeringen av strukturerade progressionssamtal för samtliga elever, vilka dokumenteras systematiskt i fastställda mallar. Samverkan mellan sfi och arbetsmarknadsavdelningen (AMA) har utökats, i synnerhet som en konsekvens av lagstiftningen om tidsbegränsad utbildning i sfi. Utöver detta har tillgängligheten för föräldralediga utökats genom sfi-verksamhet vid stadens öppna förskolor och familjecentraler.

Utfallet på de olika studievägarna återspeglar elevernas varierande förutsättningar. Utökad sfi¹⁰ har implementerats under 2025 för att stärka förutsättningarna för de elever som möter de största utmaningarna i att fullfölja utbildningen.

Inom sfi sker avbrotten främst i utbildningens inledande skede, det vill säga i de första kurserna. Risken minskar efter att den första kursen har fullföljts, vilket pekar på introduktionens avgörande betydelse. Verksamheten arbetar därför med välkomnande i studier, bred vägledning, insatser med studie- och yrkesvägledare samt kurator för att förebygga avbrott. Dessa insatser omfattar information och dialog i klassrumsmiljö, vilket vid behov följs upp genom individuella väglednings- och stödsamtal för att möta elevernas specifika frågeställningar.

På grundläggande nivå är avbrottsfrekvensen i linje med föregående år. På gymnasial nivå förblir avbrottsfrekvensen stabil, med undantag för ämnet svenska 2 där andelen avbrott har minskat med 10 procentenheter. Det kvarstående mönstret att yrkesinriktade kurspaket har en lägre avbrottsfrekvens än fristående kurser pekar på betydelsen av sammanhållna utbildningsformer med en tydlig yrkeskoppling.

Statistiken för 2024 visar att genomströmningstiderna inom sfi är stabila. Förutsättningarna för att påverka genomströmning förändras genom de skärpta krav i skollagen som träder i kraft den 1 januari 2026. Införandet av en tidsbegränsad rätt till sfi innebär att utbildningen framöver kommer att regleras av en lagstadgad tidsram på som huvudregel tre år. Detta ställer ökade krav på att studierna påbörjas och slutförs inom givna tidsfrister, vilket betonar vikten av arbetet med att förebygga avbrott. Eftersom tidsfristen fortsätter att löpa även under studieuppehåll, blir det centralt för huvudmannen att identifiera orsaker till avbrott i ett tidigt skede. Det är av stor relevans för Malmö stad att arbete och arbetsmarknadspolitiska insatser godtas som särskilda skäl för förlängning, eftersom en betydande andel av avbrotten är kopplade till att eleverna närmar sig arbetsmarknaden.

Sammanfattningsvis medför lagförändringarna att arbetet med att minska avbrott och öka genomströmningen övergår från att vara en lokal kvalitetsfråga till att även bli en förutsättning för att säkerställa elevens lagstadgade rätt till utbildning inom de nya tidsramarna.

¹⁰ Utökad sfi har under 2024 prövats i ett pilotprojekt och bedömts leda till ökad måluppfyllelse.